

REZOLUCIJA (EU) 2023/1957 EUROPSKOG PARLAMENTA**od 10. svibnja 2023.****s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za čisti vodik (prije 30. studenoga 2021.: Zajedničko poduzeće za gorivne članke i vodik 2) za financijsku godinu 2021.**

EUROPSKI PARLAMENT,

- uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za čisti vodik za financijsku godinu 2021.,
  - uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0083/2023),
- A. budući da je Zajedničko poduzeće za gorivne članke i vodik („Zajedničko poduzeće FCH”) osnovano u svibnju 2008. Uredbom Vijeća (EZ) br. 521/2008 ⁽¹⁾ u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanje za razdoblje do 31. prosinca 2017.; budući da je u svibnju 2014. Vijeće donijelo Uredbu (EU) br. 559/2014 ⁽²⁾, kojom je razdoblje djelovanja Zajedničkog poduzeća u okviru programa Obzor 2020. produljeno do 31. prosinca 2024. („Zajedničko poduzeće FCH2”); budući da je u studenome 2021. Zajedničko poduzeće za čisti vodik osnovano Uredbom Vijeća (EU) 2021/2085 ⁽³⁾ kako bi zamijenilo Zajedničko poduzeće FCH2, u okviru programa Obzor Europa, za razdoblje koje završava 31. prosinca 2031.;
- B. budući da je Zajedničko poduzeće za čisti vodik javno-privatno partnerstvo u području istraživanja i inovacija tehnologije vodika i gorivnih članaka te da su njegovi osnivači Unija, koju predstavlja Komisija, industrijska grupacija (Hydrogen Europe) i istraživačka grupacija (Hydrogen Europe Research);
- C. budući da financijski doprinos Unije Zajedničkom poduzeću za čisti vodik, uključujući odobrena sredstva EGP-a, za administrativne i operativne troškove iznosi do 1 milijardu EUR, uključujući do 30,193 milijuna EUR za administrativne troškove;
- D. budući da članovi Zajedničkog poduzeća za čisti vodik koji nisu Unija daju ili osiguravaju da njihovi sastavni ili povezani subjekti daju ukupan doprinos od najmanje 1 milijardu EUR, uključujući do 30,193 milijuna EUR za administrativne troškove, tijekom razdoblja od 10 godina utvrđenog u Uredbi (EU) 2021/2085;
- E. budući da je opći cilj Zajedničkog poduzeća za čisti vodik poduprijeti aktivnosti istraživanja i inovacija u Uniji u području rješenja i tehnologija za čisti vodik u okviru novog programa EU-a za financiranje istraživanja i inovacija Obzor Europa;

Upravljanje proračunom i financijama

1. pozdravlja činjenicu da se u izvješću Revizorskog suda o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Zajedničkog poduzeća za čisti vodik za 2021. godinu navodi da ona u svim relevantnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća za čisti vodik na dan 31. prosinca 2021. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s financijskim pravilima Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije te da su temeljne transakcije zakonite i pravilne u svim značajnim aspektima;

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 521/2008 od 30. svibnja 2008. o osnivanju zajedničkog poduzeća za gorive ćelije i vodik (SL L 153, 12.6.2008., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 559/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za gorivne članke i vodik 2 (SL L 169, 7.6.2014., str. 108.).

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 219/2007, (EU) br. 557/2014, (EU) br. 558/2014, (EU) br. 559/2014, (EU) br. 560/2014, (EU) br. 561/2014 i (EU) br. 642/2014 (SL L 427, 30.11.2021., str. 17.).

2. potvrđuje da su u okviru Obzora Europa za Zajedničko poduzeće za čisti vodik predviđeni ambiciozni ciljevi koji se mogu postići samo ako se osmisle i provedu djelotvorna rješenja za ispravljanje nedostataka u sustavima unutarnje kontrole i za pripremu za buduće izazove koji proizlaze iz povećanja odgovornosti, npr. u području upravljanja ljudskim resursima i planiranja ljudskih resursa; u tom kontekstu ističe da posebno složeni i opterećujući izračuni i zahtjevi u pogledu izvješćivanja predstavljaju velik rizik od pogreške te stoga poziva da se istraže mogućnosti pojednostavnjenja kad god je to moguće i u skladu s postojećim pravnim okvirom;
3. prima na znanje da je konačni raspoloživi proračun Zajedničkog poduzeća za čisti vodik za financijsku godinu 2021., koji uključuje ponovno unesena neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina, namjenske prihode i preraspodjelu sredstava u sljedeću godinu, obuhvaćao odobrena sredstva za preuzimanje obveza u iznosu od 15,8 milijuna EUR (u usporedbi sa 104,2 milijuna EUR 2020.) i odobrena sredstva za plaćanje u iznosu od 56,2 milijuna EUR (u usporedbi sa 103,8 milijuna EUR 2020.); prima na znanje da je ukupno izvršenje proračuna 2021. godine doseglo 97 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u usporedbi s 94 % 2020.), odnosno 87 % za odobrena sredstva za plaćanje (u usporedbi s 95 % 2020.);
4. prima na znanje da su se u usporedbi s 2020. odobrena sredstva za 2021. smanjila za 85 % u pogledu obveza i za 44 % u pogledu plaćanja; prima na znanje da je do smanjenja u proračunu za 2021. došlo zbog nedostatka poziva upućenih 2021.; ističe da za 2021. nije planirano nikakvo pretfinanciranje;
5. prima na znanje da je na kraju 2021. od maksimalnog doprinosa od 470 milijuna EUR, u skladu s Uredbom (EU) 2021/2085 i odlukama donesenima na temelju te uredbe, Unija doprinijela ukupnim iznosom od 426,5 milijuna EUR u gotovini i u naravi iz Sedmog okvirnog programa za istraživanja, dok su članovi industrijske i istraživačke grupacije doprinijeli ukupnim potvrđenim sredstvima u iznosu od 466 milijuna EUR, što obuhvaća doprinose u naravi u iznosu od 443,9 milijuna EUR za projekte u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanja;
6. prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda da je na kraju 2021. Zajedničko poduzeće za čisti vodik rezerviralo 425,5 milijuna EUR (95 %) od 450 milijuna EUR maksimalnog doprinosa Unije za potpisane sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanja, od čega oko 3 milijuna EUR (0,7 %) i dalje treba platiti u narednim godinama; prima na znanje da su privatni članovi osigurali doprinose u naravi u istoj vrijednosti; prima na znanje da je stopa izvršenja raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za čisti vodik za plaćanja za 2021. za projekte u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanja iznosila 97,8 % (u usporedbi s 89 % 2020.) i da, osim toga, Zajedničko poduzeće za čisti vodik nije imalo gotovo nikakva operativna odobrena sredstva za preuzimanje obveza za 2021. jer je posljednji poziv na podnošenje prijedloga završio do kraja 2014.;
7. prima na znanje da je na kraju 2021. Unija doprinijela s ukupno 545,5 milijuna EUR iz programa Obzor 2020. i da su privatni članovi dali doprinos u ukupnom iznosu od 50 milijuna EUR u gotovini i potvrdili doprinose u naravi, uključujući 38,6 milijuna EUR doprinosa u naravi za projekte Zajedničkog poduzeća za čisti vodik u okviru programa Obzor 2020.;
8. prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda da razina potvrđenih doprinosa u naravi privatnih članova za operativne aktivnosti u iznosu od 38,6 milijuna EUR proizlazi iz činjenice da Zajedničko poduzeće za čisti vodik takve doprinose potvrđuje kasnije u programu Obzor 2020., kada je završna isplata za projekte izvršena i treba podnijeti potvrde o financijskim izvještajima; zadovoljan je činjenicom da su privatni članovi do kraja 2021. doprinijeli dodatnim aktivnostima u iznosu od ukupno 1 039 milijuna EUR u naravi, što je znatno više od minimalnih 285 milijuna EUR, kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2021/2085 za cijelo trajanje programa Obzor 2020.;
9. prima na znanje da je na kraju 2021. Zajedničko poduzeće za čisti vodik u potpunosti preuzelo obveze u visini od 646 milijuna EUR, koliko iznosi maksimalni doprinos Unije za sklopljene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava te ugovore u okviru programa Obzor 2020., od čega oko 112,6 milijuna EUR (17,8 %) treba platiti u narednim godinama; nadalje, prima na znanje da su se privatni članovi pravno obvezali da će osigurati doprinose u naravi u iznosu od 158,3 milijuna EUR;
10. prima na znanje da je stopa izvršenja raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za čisti vodik za preuzimanje obveza za 2021. za projekte u okviru programa Obzor 2020. iznosila 98 %, dok je ta stopa za plaćanja iznosila 87,8 % (u usporedbi s 97 % 2020.);

11. napominje da među zajedničkim poduzećima ne postoji usklađena definicija administrativnih troškova, što je osnova za izračun financijskih doprinosa njihovih članova i preduvjet za usporedivost takvih troškova; s tim u vezi poziva na donošenje zajedničkih smjernica za sva zajednička poduzeća kako bi se primijenio usklađen pristup za klasifikaciju određenih kategorija rashoda za administrativne troškove, kao što su rashodi za savjetovanja, studije, analize, evaluacije i tehničku pomoć;

Nabava i osoblje

12. pozdravlja činjenicu da je upravljanje natječajima i ugovorima u najvećoj mogućoj mjeri pojednostavljeno praćenjem međuinstitucijskih postupaka javne nabave koje pokreće Komisija i primjenom višegodišnjih okvirnih ugovora koji iz njih proizlaze; prima na znanje da Zajedničko poduzeće za čisti vodik surađuje s drugim zajedničkim poduzećima u pogledu potreba za javnom nabavom kako bi se administrativni naponi sveli na najmanju moguću mjeru; prima na znanje da je, kao i prethodnih godina, većina ugovora Zajedničkog poduzeća za čisti vodik provedena u okviru postojećih višegodišnjih okvirnih ugovora, osim uglavnom za operativne aktivnosti javne nabave;
13. prima na znanje da su, kad je riječ o obujmu, ugovori s najvećom vrijednošću bile operativne aktivnosti javne nabave, informatičke usluge i organizacija europskog tjedna vodika za 2021. te da su pokretanje i objava poziva na podnošenje ponuda te primanje i otvaranje ponuda pojednostavnjeni upotrebom modula eTendering, eNotices i eSubmission; prima na znanje da se potonjim omogućuje automatska registracija ponuda u informatičkom sustavu Europske komisije za upravljanje dokumentima; prima na znanje da se Zajedničko poduzeće za čisti vodik koristi najnovijom verzijom sustava eSubmission te su stoga u potpunosti digitalizirani postupci objave, podnošenja i primanja ponuda te faze otvaranja;
14. cijeni činjenicu da Zajedničko poduzeće za čisti vodik koristi EU Sign, softversko rješenje Glavne uprave Komisije za informatiku, kojim se omogućuje primjena kvalificiranog elektroničkog potpisa (QES) za potpisivanje dokumenata; napominje da programski ured sada primjenjuje QES na svoje ugovore, čime se olakšavaju poslovni procesi te znatno smanjuje vrijeme i troškovi potpisivanja ugovora fizičkim potpisom te također da su kvalificirani elektronički potpisi, ako se primjenjuju korištenjem alata EU Sign, pravno obvezujući jer su usklađeni s Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (*) za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu Unije i pružaju višu razinu tehničke sigurnosti;
15. prima na znanje da se 31. prosinca 2021. Zajedničko poduzeće za čisti vodik imalo 23 privremena djelatnika, dva ugovorna djelatnika i dva upućena nacionalna stručnjaka;
16. prima na znanje iz godišnjeg izvješća o radu za 2021. da je u pogledu rodne ravnoteže među zaposlenima bilo 44 % žena i 56 % muškaraca, pri čemu je na rukovodećim položajima bila jedna trećina žena i dvije trećine muškaraca; potiče Zajedničko poduzeće za čisti vodik da rodnu ravnotežu dodatno poboljša; žali zbog činjenice da postotak žena koordinatorica projekata u okviru programa Obzor 2020., u Komisijinim savjetodavnim skupinama, stručnim skupinama, povjerenstvima za evaluaciju, među pojedinačnim stručnjacima itd. ne prelazi 33 %;
17. sa zabrinutošću primjećuje da je u razdoblju od 2018. do 2021. prosječna godišnja stopa članova privremenog osoblja u svim zajedničkim poduzećima ostala visoka s oko 11 % statutarnih članova osoblja; podsjeća da visok udio ugovornih članova osoblja obično vodi do znatno veće stope fluktuacije osoblja Zajedničkog poduzeća za čisti vodik i dodatne destabilizacije kadrovske stanja; također, ističe da bi korištenje privremenih članova osoblja trebalo biti privremeno rješenje i da bi u suprotnom moglo nepovoljno utjecati na ukupne rezultate Zajedničkog poduzeća za čisti vodik, na primjer zbog rizika u pogledu zadržavanja stručnjaka s ključnim kompetencijama, nejasnih kanala kontrole odgovornosti, mogućih sudskih sporova i smanjene učinkovitosti osoblja;

(*) Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

18. napominje da zajednička poduzeća od 2016. za svoje članove osoblja nisu plaćala dio doprinosa poslodavca u mirovinski sustav Unije koji odgovara omjeru njihovih subvencioniranih prihoda od trećih zemalja i njihovih ukupnih prihoda jer Komisija nije predvidjela te rashode u proračunu zajedničkih poduzeća niti je službeno zatražila plaćanja; poziva Komisiju da poduzme korake kako bi se u budućnosti izbjegli slični problemi;
19. prima na znanje da su 2021. organizirane zajedničke sesije u području IT-a s drugim zajedničkim poduzećima, čija je glavna svrha bila priprema prelaska na Office 365, SharePoint i OneDrive;
20. prima na znanje iz godišnjeg izvješća o radu da su tijekom pandemije bolesti COVID-19 članovi osoblja sudjelovali u internetskim predavanjima kako bi proširili svoje stručno znanje te prima na znanje da se sudjelovanje na predavanjima poticalo u svrhu motivacije i povezanosti članova osoblja tijekom trajanja mjera ograničenja kretanja;
21. prima na znanje da je Zajedničko poduzeće FCH2 u veljači 2021. počelo primjenjivati Sysper i da su tijekom cijele godine dodavani novi moduli; nadalje, cijeni činjenicu da se očekuje upotreba sustava za upravljanje službenim putovanjima (MiPS) i komponenta za ocjenjivanje i promaknuće članova osoblja; podržava upotrebu novog alata za zapošljavanje, Systala, koji je uveden u Zajedničko poduzeće FCH2 u studenome 2021. i sljedeće zapošljavanje koje će se provesti s pomoću tog sustava te smatra da takvi alati mogu pomoći u podupiranju nužnog zapošljavanja visokokvalificiranih radnika;

Unutarnja revizija

22. iz godišnjeg izvješća o radu prima na znanje da se unutarnja revizija provodi u skladu s člankom 20. financijskih pravila Zajedničkog poduzeća za čisti vodik;
23. ističe da je 2021. Služba za unutarnju reviziju (IAS) prihvatila akcijski plan koji je Zajedničko poduzeće FCH2 izradilo kako bi se uzele u obzir dvije važne preporuke iz revizije Službe Komisije za unutarnju reviziju o provedbi bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor 2020. u Zajedničkom poduzeću FCH2 te je zaključila da je akcijski plan primjeren za ublažavanje utvrđenih rizika;
24. prima na znanje da je Zajedničko poduzeće FCH2 2021. u skladu s dogovorenim akcijskim planom formaliziralo trenutačne prakse praćenja rizika i složenosti sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava i izradilo interne smjernice za praćenje širenja i iskorištavanje rezultata projekta Obzor 2020.; prima na znanje da je Zajedničko poduzeće FCH2 do kraja 2021. smatralo da su svi akcijski planovi u potpunosti provedeni;

Unutarnja kontrola

25. prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda, kad je riječ o međuplaćanjima i završnim plaćanjima u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanja, da *ex post* revizije na razini korisnika obavlja Zajedničko poduzeće za čisti vodik, dok je za *ex post* revizije plaćanja u okviru programa Obzor 2020. odgovorna Zajednička služba za reviziju koja djeluje u sklopu Glavne uprave Komisije za istraživanje i inovacije; prima na znanje na temelju rezultata *ex post* revizija dostupnih na kraju 2021. da je Zajedničko poduzeće za čisti vodik prijavilo reprezentativnu pogrešku od 2,0 % (u usporedbi s 1,97 % 2020.) i stopu preostale pogreške od 1,0 % (u usporedbi s 1,01 % 2020.) za svoje projekte u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanja te reprezentativnu stopu pogreške od 2,16 % (jednako kao i 2020.) i stopu preostale pogreške od 1,3 % (u usporedbi s 1,34 % 2020.) za projekte u okviru programa Obzor 2020. (poravnanja i plaćanja);
26. napominje da je, kako bi procijenio kontrole operativnih plaćanja Zajedničkog poduzeća za čisti vodik, Revizorski sud proveo reviziju nasumično odabranih plaćanja u okviru programa Obzor 2020. izvršenih 2021., na razini krajnjih korisnika, kako bi potvrdio stope pogreške *ex post* revizije (u pogledu transakcija plaćanja bespovratnih sredstava ispitanih na razini korisnika prag za izvješćivanje za mjerljive pogreške iznosi 1 % revidiranih troškova); žali zbog činjenice da je Revizorski sud u jednom slučaju utvrdio i kvantificirao pogrešku nastalu zbog toga što su prijavljeni troškovi za osoblje zbog administrativne pogreške bili viši od stvarnih, dok je u drugom slučaju bila riječ o sistemskom nemjerljivom nedostatku u kontrolama jer korisnik nije provodio postupak za potvrđivanje sati rada na projektu;

27. iz godišnjeg izvješća o radu prima na znanje da je zbog stalnih sustavnih pogrešaka u prijavljenim troškovima za osoblje, posebno kod malih i srednjih poduzeća (MSP-ova) i novih korisnika (koji su skloniji pogreškama od drugih korisnika), Zajedničko poduzeće za čisti vodik već ojačalo svoju unutarnju kontrolu kako bi riješilo problem povećanog rizika u pogledu MSP-ova i novih korisnika; napominje da su te mjere prvi put bile vidljive 2021. te da su doprinijele znatnom smanjenju reprezentativne stope pogreške MSP-ova i novih korisnika u posljednje dvije godine; pozdravlja pozitivne rezultate u pogledu smanjenih stopa pogreške i spremnosti Zajedničkog poduzeća za čisti vodik da 2022. nastavi s pojačanim kontrolama koje se temelje na riziku uz pomoć alata za pojačano praćenje dostupnog u korporativnom sustavu COMPASS/SyGMa za upravljanje bespovratnim sredstvima u okviru programa Obzor 2020.;
28. nadalje, naglašava da su pojednostavnjenje pravila Obzora 2020. za prijavljivanje troškova za osoblje i šira upotreba pojednostavljenih mogućnosti obračuna troškova preduvjet za stabilizaciju stopa pogreške ispod praga značajnosti; pozdravlja činjenicu da su 2022. sva zajednička poduzeća započela s provedbom mjera za smanjenje stopa pogreške u skladu s mjerama koje je predložio Revizorski sud, uključujući istraživanje mogućnosti pojednostavnjenih oblika troškova kao što su jedinični troškovi, jednokratni iznosi i paušalne stope;
29. prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda da su zahvaljujući korektivnim mjerama koje je Zajedničko poduzeće za čisti vodik poduzelo tijekom 2021. dovršene mjere poduzete na temelju svih opažanja iz prethodnih godina za Zajedničko poduzeće za čisti vodik;

Sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa i strategija za borbu protiv prijevара

30. pozdravlja činjenicu da su uspostavljeni postupci u vezi sa sukobom interesa za članove upravnog odbora Zajedničkog poduzeća FCH2 i savjetodavnih tijela te da su u prosincu 2021. ti postupci obnovljeni u okviru novodonesenog poslovnika upravnog odbora Zajedničkog poduzeća za čisti vodik te da su, osim toga, provedene posebne mjere za sprečavanje sukoba interesa i postupanje u slučaju sukoba interesa stručnjaka zaduženih za ocjenjivanje zahtjeva za bespovratna sredstva i reviziju projekata i natječaja;
31. prima na znanje da je Zajedničko poduzeće Clean H2 aktivno doprinijelo razvoju strategije kontrole programa Obzor Europa (*ex ante* revizija i sprečavanje prijevара) sudjelovanjem u posebnim radnim skupinama koje je osnovao Zajednički centar za provedbu (CIC) i pružanjem doprinosa;
32. zadovoljan je činjenicom da Zajedničko poduzeće Clean H2 također osigurava provedbu zajedničke strategije istraživačke zajednice za borbu protiv prijevара; pozdravlja činjenicu da glavne mjere koje proizlaze iz te strategije uključuju organizaciju sastanaka za podizanje razine osviještenosti u okviru Zajedničkog poduzeća i suradnju s Europskim uredom za borbu protiv prijevара u slučaju revizija utemeljenih na riziku koje provodi zajednička služba za reviziju ili vanjski izvršitelji.